

FREEDOM

aneb Cesta za svobodou

Kotvení v Batumi u mola mořského komanda

ČERNÉ MOŘE, GRUZIE

Před plánovanou plavbou po Černém moři jsme ještě z domova v březnu poslali emaily na ambasády v Tbilisi a Moskvě s prosbou o informace o plavebních podmínkách jednotlivých zemí. O nich totiž neexistují žádné piloti a všemocný internet také mlčí, protože do těchto zemí prostě jachtaři neplují. Z Moskvy se vůbec neozvali a z Gruzie jsme dostali jednoznačnou odpověď: „Do Gruzie v žádném případě nejedzte, je to zde nebezpečné. V loňském roce tady byla válka a ani letos není situace jednoduchá. Plavba podél Abcházie je pak vyloženě hazardem, zvláště když tam bude operovat ruská válečná flotila.“

Je pondělí 29. června 2009 a my vyplouváme po celním odbavení z tureckého přístavu Hopa. Do Batumi je to pouze 16 mil na sever, takže se s velkými rozpaky pomalu přibližujeme podél pobřeží do Gruzie. Na pomyslných hranicích volám na 16. kanálu Georgia coast guard a informuji je o přeplutí hranic. Ozve se mi nějaká mladá žena a anglicky jí opakuji svoji zprávu. Ve vysílačce praská, takže zachytím každé páté slovo. Zopakuji vše pro jistotu několikrát. Asi po 30 minutách mi opět volá a rozumím pouze 6 mil. Několikrát jí odpovídám a ptám se, zda se mám hlásit 6 mil od přístavu, kam pomalu smě-

řujeme, či co vlastně chce. Po dalších 20 minutách pak uslyším: „SNOW WHITE stop, you are in prohibited area.“ Teď již rozumím dobře, zřejmě má jejich vysílačka malý dosah. To jsme již asi 8 mil od přístavu Batumi a asi 2 míle od břehu. Vypínám tedy motor a se Zdenkou se opalujeme na pálivém slunci. Mám totiž čekat na člun pobřežní stráže.

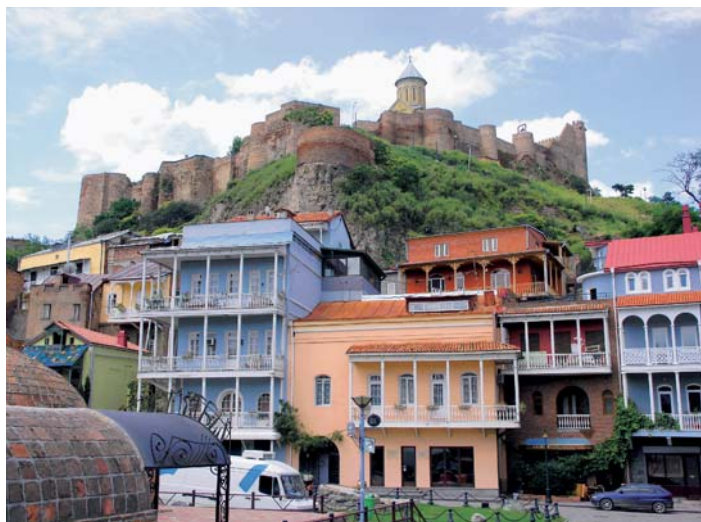
Po hodině se k nám blíží bílý člun s červenými znaky Gruzie. Vysílačkou se domlouváme, že k nám přestoupí pohraničníci. Po chvíli jsou na palubě čtyři Gruzínci. Anglicky hovoří pouze jeden, takže přecházíme na moji ruštinu a kupodivu si velice dobře rozumíme. Zapisují si souřadnice, kde se nacházíme, a musím je parafovat. Pak se domlouváme, že se mnou popluji do přístavu a jejich člun tedy odplouvá napřed. Navazuji konverzaci a dozvídám se, že podle gruzínského zákona se nesmí plout blíže než 6 mil

od pobřeží. Nevědí, zda to bude velký problém, a čile konverzujeme o jachtě a našich cestách. Je obrovské vedro a zpod jejich uniforem se řinou proudy potu. Nabízím jim pivo, které s díky přijímají, a po hodině a půl jsme v přístavu Batumi.

Vyvážeme se k jiné lodi pobřežní stráže a s kompletními doklady odcházím v jejich doprovodu za kapitánem. Zde již čekají velitelé policie, pobřežní stráže, celníků, armády a mnoho civilistů, celkem asi 15 lidí. Rusky pozdravím a sedám si vedle velitele pobřežní stráže, který zahajuje hovor: „Porušili jste gruzínský mořský zákon o plavbě podél pobřeží. Posádka bude volná, můžete se volně pohybovat po Gruzii, ale jachtu vám zadržují až do vyřešení případu. To může trvat až týden a může vám být uložena pokuta do výše 35 000 USD.“ V tento okamžik mi ztvrdly všechny rysy a puls by mi asi nikdo nezměřil. Ve vši slušnosti jsem

však zahájil obhajobu, že nejsme žádní teroristé ani špioni. Připluli jsme do země jako turisté a je velmi těžké zjistit informace o jejich mořských zákonech. Zároveň, že trvám na tom, aby se věc řešila okamžitě.

„Nemohu se volně pohybovat po vaší zemi, pokud bude moje jachta zadržena. Ta totiž představuje celý náš smysl života, a jestli mi chcete dát takovou pokutu, rovnou mě můžete zavířit. Tolik peněz mít nikdy nebudu,“ končím svůj proslov. A pozoruji, že i spousta dalších se snaží za mě přimlouvat. Nakonec tedy velitel pobřežní stráže nechce udělat verdikt sám a volá ještě vyššímu náčelníkovi. Ten však kupodivu během minuty rozhodne, že jsme turisté a ne žádná komerční loď a ať nás okamžitě propustí. tehdy jste možná i v Čechách museli slyšet tu ránu, jak mi spadl kámen ze srdce. Současně asi poprvé v životě děkuji komunistům, že mě naučili rusky.

Lesk a bída v Tbilisi

Kontrasty v Batumi

CHARTER PLAVBA

Kavkaz

Za doprovodu dvou pohraničnicků přeplujeme do jachtařského klubu, kde však stojí pouze jedna šestimetrová jachta a několik rybářských člunů předělaných na výletní loď. Přichází policie s celníky provést odbavení a současně spousta dalších různých náčelníků se jenom podívat a vyfotit. Jsme zde první jachta od roku 2005 a současně jsme se stali dost populárními, ale hlavně známými ve všech ozbrojených složkách. Také jsem se seznámil s Gusjou, který je zástupcem ministerstva a zařídil naše propuštění. Saša je velitelem speciálního mořského armádního komanda. Mají zde v rohu místo pro svoje rychlé čluny a stálou ochranu. Nabízí mi hlídání jachty, což s díky přijímáme. Až do večera se u SNĚHURKY střídají desítky lidí a fotí se s námi, že si absolutně nemůžeme pamatovat, kdo je kdo.

Ráno se pomalu rozhlížíme po Batumi a průvodce nám dělá Ruslan. Jemu patří ta malá jachta v přístavu. Vozí na ní v létě turisty a přes zimu dělá rybáře. Jsou zde však pouze turisté z Gruzie a moc si nevydělá. Batumi je město dvou tváří: U pobřeží má krásný park s několika hotely a pěknou promenádou, za ním je však staré komunistické město s paneláky v dezolátním stavu, ulice jako tankodrom a všude stojí různé stánkaři a překupníci. V zemi je totiž obrovská nezaměstnanost, takže každý se snaží něco prodávat a alespoň si vydělat na jídlo. Od

Gruzínští pohraničníci na SNĚHURCE

rozpadu Sovětského svazu zde zůstalo vše stát. Domy se neopravují, továrny jsou zavřené, zemědělská družstva zarostla kopřivami a po silnicích se může jezdit s největší opatrností pouze po hlavních. Většina starších obyvatel vzpomíná na éru Sovětského svazu, protože tehdy měli práci a sociální jistoty.

Po třech dnech v Batumi nasedáme na vlak a 8 hodin se kodrcáme do 380 km vzdáleného Tbilisi. „Měli bychom zavolat naší konzulce, že jsme přesto do Gruzie připuli, aby o nás

věděla,“ napadá mě ve vlaku a vytáčím její číslo. „No to je sice hezké, že jste tady, ale jak se chcete odsud dostat. Schyluje k válce, může vypuknout každým okamžikem, a co pak budete dělat? Co vás to napadlo?“ A následuje 10 minut naprosto hysterického záchvatu, který ukončím až rázným slovem. No to jsme si polepšili, co teď budeme dělat? To bychom nasedli na zpáteční vlak a rychle se vrátili do Turecka, napadá nás. Nakonec to neřešíme a pokračujeme v plánu naší cesty a konzulce již volat nebudeme, nějak to dopadne.

Návštěva u arménských pastevců

Noční Jerevan

Po vystoupení z vlaku v Tbilisi zůstaneme jako opaření. Jsme zvyklí, že hlavní nádraží bývá udržované, tady však vystupujeme na peron a pod námi se rozprostírá velké náměstí plné trhovců. Je to zde jako na orientálním bazaru, ale jelikož je již večer, je všude mnoho odpadků a opilců. „Taxi?“ Zní obvyklá otázka na turisty. Domlouvám se s řidičem, že hledáme nějaký privát na přespání. Okamžitě nám nabízí dobrý pokoj v centru. Po příjezdu nám jakási dáma vychvaluje pokoj v přízemí a vede nás do sklepa. Tady stojí postel se zvlhlými dekami plnými švábů a vše smrdí zatuchlinou, protože se zde již půl roku nevětralo. Cena je prý velice dobrá, pouze 20 EUR za noc. Okamžitě tedy odjíždíme a obcházíme několik hotelů. Protože je již večer, zůstáváme v jednom za 45 EUR. První den v Tbilisi byl opravdu šokem. Ráno si prohlédneme staré historické město, které je relativně udržované. Jestliže se však dostanete za jeho rajon, dýchne na vás obrovská bída. Tisíce prodavačů a mezi nimi žebráci, takže si musíte dobře hlídat kapsy.

Jeden den zde úplně stačí, proto si půjčujeme auto na výlet do Kavkazu. Dle doporučení potřebujeme džíp. Do města Kazbegi ležícího pod úpatím nejvyšší gruzínské hory Kazbeg (5 033 m n. m.) je to 100 km. Posledních 40 km však jedete po asfaltce staré 30 let a po každé zimě se výmoly několikanásobně zvětšují. Dojedeme tak až na ruskou hranici, kde se právě staví nová celnice. Ubytujeme se u Vasji, který nabízí přespání s večeří i snídaní za 35 EUR na

INZERCE

NAUSICAT 331

NAUSICAT 44

cena 1 790 Eur/týden

VIG Travel s. r. o.
e-mail: vigtravel@vigtravel.cz
Tel.: (+420) 728 644 094
www.vigtravel.cz

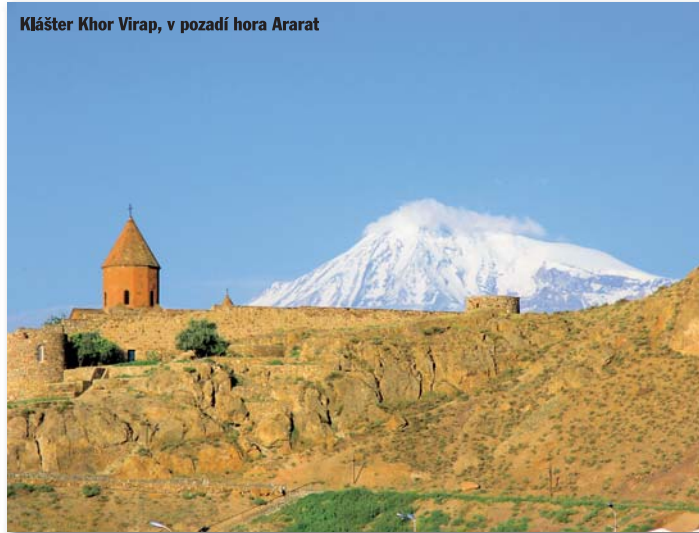
WANT MORE, GET MORE!

CHARTER PLAVBA

Opuštěná vesnice na hranicích s Jižní Osetií

Kláster Khor Virap, v pozadí hora Ararat

osobu. Vasja je původem Rus, takže celý večer diskutujeme o politické situaci. Brzy ráno startujeme džíp a stoupáme nepředstavitelným terénem ke kostelíku nad vesnicí, odkud je nádherný výhled na ledovec na hoře Kazbeg. Cestou zpět odbočíme na další horskou stezku a 30 km jedeme na hranici možností mých i auta. Dosud jsme neviděli tak nádherné hory plné zeleně, ledovců a křišťálových řek. Připadáme si doslova jako na expedici v Himalájích. Zastaví nás až opuštěná vesnice, v níž zůstalo po válce jen několik pastevců. Zde je také strážní stanoviště vojáků, protože za kopcem již je Jižní

Osetie, kterou kontroluje Rusko. Ježdění džípem po Kavkaze bylo jednoznačně nejsilnějším adrenalinovým zážitkem při našich cestách do vnitrozemí. Navštívili jsme pak ještě několik zajímavých míst, jako například muzeum v Gori. Zde se narodil Stalin a bohužel do dnešního dne je tu oslavován jako velký hrdina.

Po čtyřech dnech cestování jsme se ještě rozhodli navštívit Arménii. Po pěti hodinách jízdy smrti maršutkou, což je místní mikrobús, vystupujeme v Jerevanu. Ten je na rozdíl od Tbilisi velmi zachovalý, ale zase moderní, bez

historie. Podařilo se nám sehnat levné ubytování u starých lidí v paneláku, takže jsme se opět mohli dozvědět mnoho z jejich života. Za dva dny jsme projeli půjčenou Nivou nejhezčí památky, kterých je zde spousta. Arménie byla totiž druhou zemí, která oficiálně přijala křesťanství. Zůstalo tady mnoho zachovalých a dodnes funkčních klášterů. Ale nejsilnějším zážitkem byla určitě návštěva u pastevců. Při průjezdu hor jsme zastavili v rozpadlé vesnici, kde pastevci stříhali ovce. Požádal jsem, zda si je mohu natočit, a okamžitě jsme byli kamarádi. Otcí rodiny bylo 74 let a celou dobu žil zde. Pozval nás do domu a pohostil keřem, sýrem a lavášem (místní chléb). Je pravdou, že talíř se umýval asi pouze na Vánoce, ale musel jsem ochutnat, abych neurazil. Po dvou hodinách odsud odjíždíme s nádherným zážitkem. Ti lidé nemají nic, ale i o to poslední se rozdělí. Podobných lidí jsme v Arménii potkali mnoho.

Po 14 dnech cestování opět vyřizují odhlášení v Batumi. Všichni nás přemlouvají, ať nikam nejezdíme, že je u nich hezky. Je to pravda, v přístavu stojíme opět zdarma, vodu si bereme od rybářů a je zde všeobecně levně. Jenže naše SNĚHURKA není zvyklá na dlouhé přestávky a již chce vyplout na moře. Dne 13. 7. v poledne se odvažujeme od mola a s máváním všem novým přátelům nastavujeme kurz Rusko. Čeká nás 230 mil do Soči, ale to, co nás čeká tam, nás nenapadlo ani v tom nejhorším snu. Ale o tom až příště.

Text a foto Miroslav Račan

KONTAKT: www.snehurka-yacht.cz

